

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Diana

Diana, Antonino

Coloniae Agrippinae, 1656

Inquisitorum Iurisdictiono Qualis

urn:nbn:de:hbz:466:1-40647

Et quid de
esculentis, &
poculentis?

ta accipere possunt sub pœna excommu-
nicationis, privationis officii, restitutionis
dupli, & aliis. Et sub iisdem pœnis
tenetur minister revelare, si alium mini-
strum hoc accepisse sciat. Alibi tamen,
ubi hæ prohibitiones non extant, escu-
lenta, & poculenta non rejici, *part. 4. tit. 8*
resol. 8.

Inquisitores
non proceden-
tes contra
hæreticos lu-
cri, vel pravi-
alterius affe-
ctus causa,
incurrunt
excommuni-
cationem.

Minime, si
excommunicata-
te, &c.
Sicut non in-
currunt irre-
gularitatem,
si remittant
familiares
reos ad judi-
cem laicum,
quando non
gaudent im-
munitate.

Sed in hoc
casu bonum
esset, consu-

5. Inquisitores omittentes procedere
contra hæreticos odii, rancoris, vel lucri
causa, incurrunt excommunicationem
supradicta *Clem. §. verum*, à qua, extrà
mortis articulum, à solo Romano Pon-
tifici absolvi possunt. Non ita, si proce-
dere omittant propter timorem, vel ad
evitanda scandala. Ita *Locatus in pr. verb.*
Inquisitor num. 19. part. 4. tract. 8. resolu-
tione 37.

6. Inquisitores remittentes reos fami-
liares Judici laico, in casu quo non gau-
dent privilegio fori, non incurrunt irre-
gularitatem: nam *Judex Ecclesiasticus*,
ut notat *Vanshel in cap. si judex laicus*,
de sentent. excommuni. in 6. tenetur id fa-
cere, quoties ad ipsum defertur à Judice
laicus incedens in habitu clericali. Id
quod etiam faciendum præcipitur in
Concordia: quia nimirum Inquisitores
tunc non damnant, nec jurisdictionem
committunt, sed remittunt causam ad
judicem laicum, qui aliàs erat illius
competens. Ita *Suarez de cens. disput. 47.*
sect. 1. num. 10. & alii. Et probatur à for-
tiori, quia *Judices Ecclesiastici & In-*
quisitores tradentes, brachio sæculari
degradatum, vel de hæresi convictum,
non fiunt irregulares, cum ex *cap. no-*
vimus, & *cap. si judex de verb. sign.* tum
ex *Bulla Gregorii XIV.* in qua Ponti-
fex eum *Judicibus tradentibus reos in*
casibus exceptis brachio sæculari, non
dispensat, sed declarat non incurrere
irregularitatem. Quod ait *Gambacurta*
de immunit. Eccl. lib. 2. §. 8. in cit. capite
Inquisitores, & Episcopos ab irregula-
ritate excusari ex vi præcepti Aposto-
lici mandantis reos tradi, & simul ir-
regularitatem tollentis, posset quis
negare: nam secundum *Suarez & alios*
excusantur, quia non sunt causa proxi-
mæ cooperantur ad mortem. Manifesta-

tor autem malefactoris tunc incurrit ir-
regularitatem, *cap. tua nos, de homicidio, inquisitorem.*
quando esset accusator, vel testis neces-
sarius ad cognitionem causæ, vel hoc fa-
ceret ut minister justitiæ. Sed his, non
obstantibus, in casu occurrenti consule-
rem, ut *Inquisitores non remitterent*
absque consultatione Supremi Inquisi-
toris, part. 4. tractat. 2. resolut. 101.
Quid quando tradunt brachio sæcu-
lari reum hæreticum? Vide *verb. Inquisi-*
torum, n. 254.

INQUISITORUM JURISDICTIO Qualis.

7. Inquisitorum jurisdictionem esse de-
legatam, tener *Narbona in 3. part. re-*
comp. lib. 4. tit. 1. leg. 20. Gloss. 22. num. 79.
Zanardus in direct. Theolog. part. 2. præ-
1. cap. 6. & alii. Portocarrero in Alleg-
super compet. Jurisd. inter Inquisit. &
Ministr. regales numer. 48. & alii esse or-
dinariam. Utraque vera opinio est pro-
babilis. Imò utraque vera. Nam in se
& à principio est delegata: accedit ta-
tamen ad conditiones ordinariæ. Vel, ut
rectè ait Moura opusc. 1. de ensalmis, &
incant. sect. 3. cap. 1. num. 6. quoad utili-
itates ordinariæ, est ordinariæ, & quoad
utilitates delegatæ delegata. Non pla-
et distinctio Barbozæ in l. Prator §. 1.
num. 65 ff. de judic. quòd Inquisitor Ge-
neralis habeat jurisdictionem ordina-
riam, alii verò delegatam, eo quia sunt
ab ipso amovibiles. Nam etiam Inquisi-
tor Generalis est amovibilis à Summo
Pontifice, à quo non solum ipse, sed et-
iam alii Inquisitores jurisdictionem ac-
cipiunt immediatè, & mediante solum
nominacione personarum Inquisitori
Generali à Papa indultam. Ita Torre-
blanca de magia lib. 3. cap. 5. numer. 211.
& 12. & alii. part. 4. tractat. 8. resolutione
1.

Loquendo
tam de in-
quisitore Ge-
nerali, quam
de aliis.

8. Inquisitorum jurisdictionis, quamvis
concessa sit cum clausula ad beneplacitum,
non expirat ob mortem concedentis. Et
hoc in favorem fidei. Ita *Pegna in direct.*
part.

part. 1. comm. 56. & 57. & alii. *Ibidem.* in fine, & resol. 19.

Sicut nec eorum Vicarii, delegati aut Commissarii expirat per mortem Inquisitoris: etiam pro causis ante illius mortem nondum inceptis. Ita Trivisanus lib. 1. deci. 66. num. 7. 9. 10. & alii, ex cap. ne aliqui, & Glossa ubi in verb. non excepta de heret. in 6. resolutione 19. citat. Suppono autem cum Pegna parte 3. comm. 61. §. Sed jam & aliis, posse Inquisitores suam jurisdictionem subdelegare: quia id potest delegatus Principis ex cap. super questionum, de offic. deleg. Imò posse etiam sibi Vicarium seu Commisarium constituere, cum Trivisano ubi supra à num. 4. & aliis. An verò delegatus Inquisitoris possit subdelegare, vide Pegnam part. 3. com. 64. §. Hæc tamen ratio. Causas, ob quas Inquisitores delegare possint, vide apud Emericum part. 3. q. 15. §. Respondemus, part. 4. tr. 8. resol. 18.

Et delegare examen totum, si illi aut ipsi sint legitime impediti.

Inquisitorum jurisdictione concessa est cumulativè quoad Episcopos, & Capitulum Sede vacante.

Circa non exemptos.

10. Possunt etiam delegare examen testimonium, si aut ipsi, aut testes essent legitime impediti. Cessante verò impedimento, debent ipsi examinare. Et sic cautum est in instructione Hispanensi, docentq; Cantera q. crim. c. 2. num. 8. & alii, p. 4. tr. 8. resol. 29.

11. Jurisdictione Inquisitorum secundum Farinacium tract. de heresi. question. 186. num. 38. & alios, concessa est cumulativè quoad Episcopos: unde illis non præjudicat, part. 4. tractat. 8. resol. 2. Imò neque præjudicat Capitulo Sede vacante, quod, sicut Episcopus, est ordinarius iudex in causa hæresis jurisdictione exercens per Vicarium ad id specialiter deputatum, ut patet ex cap. ad abolend. de heret. ibi, vel Clerici ipsi sede vacante. Et colligitur ex Clement. 1. §. propter, de heret. docentque Gundissalvus de heret. question. 7. num. 8. & alii. Et procedit non solum, quando ædes vacat absolute, sed etiam quando Episcopus esset captivus, vel non haberet expeditas litteras. Et ita docet Decianus in tractat. crim. lib. 5. cap. 21. numer. 13. Sed quoad exemptos in causa hæresis, cum Episcopus non sit iudex ordinarius, sed delegatus, ut docet Simanca Cathol. just. tit. 25. n. 6. contra Hostiensem in cap. ad Abolend. num. 13. Capitulum sede vacante cognoscere non potest: quia succedit Episcopo in his, quæ sibi competunt de jure ordinario, non autem ex delegatione: Ita Decianus ubi supra, n. 14. contra Socinum in cap. ad Abolend. n. 44. par. 4. tr. 8. resol. 33.

12. Quoad ministros verò Inquisitorum Hispaniæ, jurisdictione ipsis inquisitoribus inest privativè, etiam quoad Episcopos. Et hoc ex exemptione Apostolica, additis Regiis litteris illam observari subentibus. Ita Portocarrero in allegat. de Jurisd. Inquisit. num. 49. part. 4. tr. 8. resolutione 2. §. Notandum. Et in Hispania inquisitione obtinuit consuetudo, ut in causa hæresis generaliter soli Inquisitores cognoscant; Episcopis aut per se, aut per Vicarios assistentibus; Et quod Episcopi non possint separatim ad inquisitoribus cognoscere, sed ad nunciationes sibi factas ad inquisitores transmittere debeant, qui soli processum forment, inque suis tantum carceribus rei custodiantur. Ita notat Sanctarellus tr. de heret. cap. 40. dub. 2. n. 15. qui addit, esse in Hispaniis litteras Apostolicas mandantes, ut Episcopi, & alii Ordinarii inquisitoribus hæc relinquunt, neque in eis se intromittant. Quod si ipsi repugnant, efficere debeant summariam de rebus informationem, eamque ad inquisitores transmittere sicut & reos, quando expediens sit eos capere, ne fugiant. Vide etiam Riccium part. 3. decis. 279 n. 1. *Ibidem* §. Sed consuetudine.

13. Generaliter enim inquisitores non solum possunt exercere, quæ sibi competunt de jure, sed etiam quæ ex consuetudine. Ita Molina de just. tom. 5. tractat. 5. disputat. 28. num. 14. Portocarrero Allegat. pro Jurisdictione inquisit. num. 24. & alii: quia consuetudo, quemadmodum privilegium, dat jurisdictionem. Accedunt litteræ Philippi II. & Philippi III. talem consuetudinem confirmantes, quam citatus Portocarrero probat habere vim legis, part. 4. tract. 8. resolutione 3.

Et quo ministros proprios privativè, ut in causa hæresis soli procedunt, assistentibus se, aut per Vicarios.

Nam eorum Jurisdictio ampliatur ex consuetudinibus.

*Quid de sor-
titegiis?*

14. De sortitegiis autem, etiam non manifeste sapientibus hæresim, inquisitores cognoscunt per Bullam Sixti V. Sed cumulativè quoad Episcopos. Ita Leone in *lib. de Sortiteg. cap. 8.* qui addit, quòd causas superstitionum, incantationum, veneficiorum & blasphemiarum Episcopi possunt cognoscere, & nisi sapiant manifestè hæresim, absque inquisitorum interventu decidere, & terminare, per textum in cap. *accusatus, de hæret. in 6.* Et sic censuisse Sacram Congregationem Generalem Romanæ & Universalis inquisitionis sub die 21. Decembris 1602. *part. 4. tract. 8. resolutione 107. & 119.*

Et causis lamiarum?

15. Eodem pacto in causis lamiarum inquisitio Hispanica observat procedere simul cum Episcopo, ut præcipiunt textus cap. *per hoc, de hæret. in 6. Extravag. ex eo, de hæret. & Clem. 1. de hæret. Quamvis doceat Pegna Paralip. ad tractat. de strigibus Bernard. Comensis,* quòd si in hac causa soli velint procedere, id possint, & quodcumq; soli fecerint validum sit, ex constit. Alexandri VI. directa ad Angelum de Verona Inquisitorem. *p. 4. tr. 8. resol. 120.*

Citatus ab Inquisitore simul, & Episcopo cuinam comparere tenetur?

Varia sententia.

16. Citatus eodem tempore ab Episcopo & ab inquisitore, ex Molina *tract. 5. disput. 20. num. 17.* potest adire quem velit. Ex Roias, *singul. 44. num. 7.* debet adire Ordinarium. Pegna *part. 3. quest. 5. comm. 54.* docet, quòd, si Episcopus procedat jurisdictione ordinaria, debet talis adire inquisitorem; quia jurisdictionis inquisitoris tanquam delegata est major ordinaria Episcopi. Quod si Episcopus & inquisitor compatiblea jubeant, scilicet, ut diversis horis coram se compareat, reus secundum Zanardum *part. 2. cap. 6. quest. 13.* tenetur utrique obedire. Sed hæc questio non habet locum in inquisitione Hispanica, ubi soli inquisitores reos citant Episcopis autem id non permittitur, cum nec permittatur, edita contra hæreticos promulgare. Ita Molina *disputat. 29. num. 17. part. 4. tract. 5. resolutione 52. §. Notandum, & tract. 8. resol. 47.*

Non licet

17. Non licet inquisitoribus, cogere

suspectum vehementer de hæresi ad abjurandum sine Episcopo. Ita Azorius *indicere abtom. 1. lib. 8. cap. 18. questio. 16.* & Molina *disput. 28. numer. 16.* contra Campegium *add. ad Zanch. de hæret. cap. 8. litt. 1. A. u. ne Episcopo, cogere abjuratio teneret, & reus maneret subiectus pœnæ relapsi, cum non abjuratio sit al. ud expressè sancitum. Idem dic de Episcopo, si sine inquisitore id faceret. effectum.* Ita Farinacius *de hæret. quest. 86. num. 79.* contra Castrum qui *tom. 1. tractat. 4. disp. 8. punct. 13. num. 18.* contrarium probare nititur ex *Clem. de hæret. §. Auro part. 4. tractat. 8. resol. 49.* Adde, quòd Soria *lib. 1. cap. 3. numer. 5.* docet, extare consuetudinem, quòd inquisitores abjurare & purgari cogant sine Episcopo: quam consuetudinem, ubi recepta est, non dampnarem. *part. 1. tract. 8. resol. 50. in fine & ante tract. 7. resol. 3. in fine. §. Quaro secundò.*

18. Reum absolvere sine Episcopo Inquisitores non posse, docet Simanca *Et ubi adest talis consuetudo, possunt reum absol-vere.* *inst. tit. 3. num. 9.* Possè Molina *disput. 28. numer. 15.* Zanardum *part. 2. cap. 6. questio. 15.* distinguere: & posse, inquit, si reus non est convictus, nec confessus, nec indiciatus sufficienter ad torturam; in quo etiam casu possè Episcopum seorsim ab inquisitoribus, quia non est inventus reus, non posse verò, quando est confessus, aut sic indiciatus, ut debeat torqueri: quia tortura non potest infligi, nisi ab utroque simul & negotium grave postulat congregationem. Ex his prima opinio placet, quæ fundatur in *Clement. 1. de hæret.* Sed in aliquibus provinciis est consuetudo, ut inquisitores sine Episcopo sententiam absolutoriam proferant. Quam consuetudinem approbo cum Sanctarello *de hæresi cap. 40. dub. 2. numer. 13. parte 4. tractat. 8. resolutione 50.* videtur etiam, posse inquisitores absque Episcopo reconciliare apostatas, qui vulgo dicuntur *renegati*, si spontè ad ipsos veniant, & pœnitentiam postulent: quia id se practitari vidisse faretur Molina *de just. tom. 5. tract. 5. disput. 28. num. 16.* Licet adversus ipsum insurgat Palaus *tract. 4. disput. 8. punct. 13. num. 17. part.*

part. 5. tractat. 7. resolutione 3. §. Quaro se-
cundò.

Quando in
imponendis
penis in-
quisitor. & Or-
dinarius dis-
cordant, con-
sulendus est
Summus
Pontifex.
Et in Hispa-
nia supra-
mus Sena-
tus.

19. Quando in infligendis pœnis in-
quisitores & Ordinarii discrepant, con-
sulendus est Summus Pontifex. Ita Sau-
darellus ubi supra, & alii ex cap. per hoc,
de heret. in 6. Quod procedit in Inquisi-
tione Romana: nam in Hispanica ex pri-
vilegio Sedis Apostolicæ & in particula-
ri Clement. IX. non ad Papam, sed ad su-
premu Senatū recurrendum est. Quod
etiam observatur in quibuscumque ap-
pellationibus. Ita Freytas de Conf. sollicit.
quest. 15. num. 20. Sed in hoc Regno Sici-
liæ, ubi sunt tres Inquisitores, si unus
cum Episcopo sentiat, & alii duo dissen-
tiant, remittenda est causa ad Senatū; si
verò duo sentiant cum Episcopo, sen-
tentia protinus ferenda est, ait Simanca
titul. 60. cap. 10. part. 4. tractat. 7. resolu-
tione 37.

IN Hispania
pœnam im-
positam solus
supremus In-
quisitor mi-
norare potest.

In Romana
verò Inqui-
sitores cum
Episcopo.

20. Aliud discrimen est inter Inquisi-
tionem Romanam & Hispanicam. Nam
in Romana, ubi Inquisitor cum Episco-
po pœnam delinquenti imposuit, potest
cum eodem illam minorare, quod in
Hispanica solus Supremus Inquisitor fa-
cere potest. Ita Pegna direct. part. 3. comm.

108. Quòd verò in Romana id solum
cumulative fieri possit, adest decretum
Urbis de mandato D. N. Urbani VIII.
apud Bariolam Aphor. V. Poena §. 2. Unde
opinio Zanchini tractat. de heret. cap.
21. num. 2. quòd id possint Inquisitores,
petito & non obrento consensu Episcopi
quoad laicos, non est amplius ample-
ctenda. Ibid. §. Notanda.

VBI Inqui-
sitores sunt
plures, non
possunt seor-
sim actus
graves iuris-
dictionis ex-
ercere.

21. Ubi sunt plures Inquisitores, unus
sine altero potest leviora exercere. Non
tamen procedere ad capturam reorum,
ad indicendam purgationem, ad publi-
cationem testium ad copiam actorum
reodandam: nisi alter illorum absit. Ita
habet instructio Toletana ann. 1562. nu-
mero 3. & docet in terminis Simanca tit.
34 numero 37. part. 4. tractat. 8. resolut.
60. & 90.

Nec pœnas
imponere sine
consilio.

Quod ta-

21. Debent in imponendis pœnis con-
siliū petere, ex cap. fin. ad med. de heret.
in 6. & ex cap. ut commissi §. Advocandi,
eodem titul. & libro. Sed dubium est, an in

tali casu vota consultorum sint decisi-
va ut illa Inquisitores sequi teneantur?
Esse decisiva in Inquisitione Lusitana re-
statutur Sousa Aphor. lib. 1. cap. 1. num. 14. &
lib. 2. cap. 36. num. 9. Et universaliter in
omni, Albertinus quest. 26. conclus. 15.
Zanardus part. 2. pri. cap. 6. quest. 42. ait,
periculosum esse & reprehensione di-
gnum, Inquisitores à votis Consultorum
tribus casibus discordare. Primò, quan-
do cum Consultoribus consentit Episco-
pus. Secundò, quando omnes Consulto-
res sunt unus voti. Tertio, quando ma-
ior pars consentit in innocentiam in-
quisiti. Sed in Inquisitione Hispanica puto,
Consultorum vota non esse decisiva, sed
tantum consultiva; quod patet ex in-
struct. Toletana. Et ita docent Bariola
verb. Consultorum, & Barbola, Collect.
tom. 3. lib. 5. tit. 2. cap. 12. num. 8. Non ta-
men esse tutum, si Inquisitores sunt
Theologi, à suffragiis Consultorum di-
scedere. Ita idem Bariola part. 4. tract. 7.
resol. 38.

men in Hi-
spania non
teneantur se-
qui

22. Sed quid, si Inquisitores sine ad-
vocatione Consultorum sententiā pro-
ferant? Videtur, quòd talis sententiā sit
invalida; quia petitorum consilium re-
quiritur pro forma, sine qua actus non
subsistit, cap. dilecta de rescript. & cap. cum
in veteri de elect. ubi irritatur electio ob
omissum consilium. Ita tenet Palaus tr.
4. disp. 8. punct. 11. num. 4. Sed posset quis
dicere, quòd si habenti potestatem man-
da. ut peti consilium, mandati censeretur,
ut actus rectè præstetur, non ut validè,
ut docet Sylvester verb. Consilium 1. q. 3.
Hoc autem accidit in casu nostro, quia
Inquisitores ab Urbano IV. Clement.
IV. & aliis Pontificibus habebant po-
testatem sententiandi contra hæreticos
absolutam: postea verò à Pontifacio VIII.
præceptum habuerunt de adhibendo in
sententiis petitorum consilio, ut patet
ex cap. fin. ibid. §. Sed maior.

Sed quid si
non petant?
Videtur sen-
tentia fore
invalida. Sed
contrarium
suaderi po-
test.

23. Quoad capturam verò reorum,
Sousa lib. 2. cap. 26. num. 16. tenet consi-
lium non esse necessarium, sed conveni-
ens. Quod habetur in instruct. Tolet. &
cap. commissi, de heret. in 6. ubi dicitur
consilium adhibendum, quando ita ex-
pedias

In captura
reorum an
Consilium sit
necessarium?

pediens judicaverint. Cui capiti concordari debet cap. *fin. §. lubemus. ibidem §. An verb.*

Possunt autem capere in alieno territorio absque litteris dominorum.

24. Inquisitores possunt reum capere in alieno territorio absque litteris subdialibus Dominorum temporalium, quia hæresis est crimen fori Ecclesiastici, nullo pacto spectans ad iudices laicos. Idem dicendum est quoad Dominos spirituales, saltem in Hispania. Nam iudex potest citare per proprium nuncium quando loca sunt sub eodem Præfide: omnia autem loca subsunt imperio spirituali Summi Pontificis, cujus Inquisitores, & Episcopis litteras requisitorias mittere. Ita Scaccia *de iudic. lib. 1. cap. 13. num. 4. & §. part. 4. tractat. 8. resolutione 7.*

Inquisitores habere possunt familiam armatam.

25. Inquisitores habere possunt familiam armatam. Ita cum aliis Pegna *part. 3. quest. 56. comm. 103.* qui addit, eos armorum licentiam non solum dare posse officialibus destinatis ad denunciandos, vel capiendos hæreticos, & comitandos Inquisitores: sed etiam cæteris ministris, qui quavis alia ratione S. Officio inserviunt, ut Advocatis, Natariis, Consultoribus, &c. Ex quibus notat Zabarella *in Clement. 2. §. Porro num. 9.* eos punire posse Dominos temporales impediētes supradictos pro armorum delatione, tamquam turbatores sui officii, *p. 4. tr. 8. resol. 31.*

Suosque familiares cognoscere in criminalibus, & civilibus.

26. In causis criminalibus suorum familiarium Inquisitores Hispaniæ habent jurisdictionem, exceptis certis criminibus, de quibus Joannes de Hevia *Curia Philippi. part. 3. §. 1. num. 19.* & alii. In causis civilibus Ferdinandus de Castro *tom. 1. tractat. 4. disput. 8. punct. 12. §. 2. num. 9.* tenet, habere jurisdictionem solum respectu officialium, qui sunt à se cretis, non autem respectu aliorum externorum. Sed hæc opinio non placet quoad Regnum Valentiniæ, & Siciliæ, ubi (ait Roias *part. 2. num. 422.*) ex concordia inter Regiam Majestatem & Inquisitionem, Inquisitores cognoscunt in causis civilibus omnium familiarium. Quod etiam ait Paramus *de orig. Inquis. lib. 3. quest. 6. num. 27.* ex jure municipali

Regni Siciliae, ex juris Pontificii decisionibus, privilegiis, & consuetudine memorabili. Narbona *recopil. lib. 4. titulo 1. leg. 20. Gloss. 1. num. 14. & Gloss. 6. numero 2.* testatur, id servari etiam in Catalonia, & in Regno Aragoniæ, & Majoricarum. Et ex Paramo observat, quod in hoc Regno Siciliae non solum familiares, sed etiam eorum uxores, adhuc viduæ, quamdiu viduæ fuerint, gaudent privilegio fori. *part. 4. tractat. 8. resolutione 55.*

27. Porro jurisdictio DD. Inquisitorum in suos familiares in quibuscumque causis est Ecclesiastica, non secularis; nam Joannes XXII. illis concessit familiam armatam, cujus nomine ait Zanardus *part. 2. princ. 1. cap. 6. quest. 31.* venire Notarios, Advocatos, Consultores, Fideles, Birruarios, & familiares omnes. Quod autem in concordatis Sicilia, Valentiniæ, &c. Rex talem jurisdictionem limitat in aliquibus casibus, id factum est non contradicente Senatu, ad restringendam omnimodam jurisdictionem, quam ipsi habebant, non quod in ipsis concordatis Rex illis tribuat jurisdictionem, ut ait Pontius *lib. 5. cap. 12. num. 15.* Ita Narbona *tom. 2. in 3. p. recopil. li. 4. tit. 1. leg. 22. Gloss. 12.* quem vide, *part. 1. tractat. 2. ref. 136.* Ex quibus patet, Regem non posse hanc Inquisitorum in suos familiares jurisdictionem pro aliquo casu sine ipsorum consensu limitare. Quod etiam verum est, dato quod esset regia. Primum; quia hoc privilegium concessum fuit propter servitia & bene merita facta à Tribunali S. Officii ad bonum publicum unde est remuneratorum, degenerans in contractum, ac proinde factum irrevocabile, per ea, quæ tradunt Cochier *de liberat. Eccles. part. 1. pap. 10. num. 10.* & alii communiter. Secundum, quia, dato quod talis jurisdictione sit regia, jam per incorporationem cum Ecclesiastica facta est Ecclesiastica etiam ipsa, & cum sit concessa non subditis, non potest amplius revocari, utpote quæ semel ab ipsis acceptata transiit in jus, ut dictum est de omni privilegio concessio Ecclesiæ à Principibus *verb.*

Jurisdictione Ecclesiastica, non seculari.

Immu-

Immunitas Ecclesiastica, num. 7. part. 4. tr. 1. resol. 82.

Inquisitores non possunt legere libros prohibitos.

Non excusantur à residentia Parochiali. Habentur tamen in suis præbendis ut residentes, & fructus percipiunt.

Inquisitores soli publicat in Hispania edicta fidei.

Et possunt præcipere sub censura ut Clerus, & populus eorum sermonibus assistat. Et dicta fidei audiat.

Inquisitores non possunt dispensare super irregularitate contracta propter hæresim.

28. Inquisitores an possint legere, & dare licentiam legendi libros hæreticorum, vel alios prohibitos, vide *verb. Hæreticorum, à n. 45.*

29. Inquisitores non excusantur à residentia parochiali. Ita Sanctarellus *part. 1. quaest. 11. nu. 4. contra Cenedum part. 4. tr. 8. resol. 71.*

30. Habentur tamen pro præsentibus & residentibus, & percipiunt fructus suarum præbendarum, simul cum distributionibus quotidianis, ex privilegio speciali Pauli III. & Pii V. illis concessio in favorem fidei. Ita Armendariz *in re-comp. leg. Navarr. lib. 2. tit. 13. leg. 2. §. 2. n. 7.* & alii ex declaratione Cardin. apud Garfiam *de benef. rom. 1. part. 3. cap. 2. nu. 456. Ibid. §. Quoad secundum.*

31. In Regnis Hispaniarum soli Inquisitores publicare possunt edicta fidei. Non autem Episcopi. Ita Molina *disp. 26. nu. 13. part. 4. tract. 8. resol. 126.*

32. Inquisitores possunt sub pœna excommunicationis præcipere, ut Clerus & populus eorum sermonibus assistant. Ita habetur in cap. *ut commissi, de hæret. in 6. ibi. convocandi etiam Clerum & populum.* Et ira docet Simanca *tit. 34. cum 24. contra Angelum rom. 1. verb. Inquisitorum num. 9.* Quod observari ex consuetudine Tribunalis, testatur *direct. verb. Predicare num. 2.* Ex quo à fortiori concludit Avila *de cens. part. 2. c. 5. disp. 1. dub. 3.* quod præceptum Inquisitorum, ut omnes sub excommunicationis pœna in templum conveniant ad audienda edicta fidei obligat sub mortali, quia est ad exaltationem fidei, ut sciant quid debeant ipsis denunciare, *part. 4. tr. 3. resol. 89.*

33. Videtur cum Locato *verb. irreg. nu. 2.* quod Inquisitores dispensare possint super irregularitate contracta ab hæreticis, ex Bulla Clement. VIII. quæ incipit. *Cum sicut, §. vobis etiam.* Sed hoc privilegium vel fuit personale, vel non fuit usu receptum, vel per alias Bullas posteriorum Pontificum fuit revocatum. Et Idco Pius V. *ann. 1567.* prohibuit di-

spensare cum Sacerdotibus hæreticis pœnitentibus, ut Missam celebrent, teste Sanctarellus *de hæret. c. 25. p. dub. 1. nu. 6.* Et hanc sententiam tuncur absolute Sanchez *in sum. tom. 1. lib. 2. c. 25. num. 19. p. 4. tract. 8. resol. 85.*

34. Quidquid dicat Menochius *lib. 1. consil. 94. num. 12.* docet Scaccia *de iudic. lib. 1. cap. 67. num. 7. & cap. 66. numer. 13.* & 16. cum aliis, posse Inquisitores recusari ut suspectos. In quo casu determinavit Instructio Toletana *ann. 1561. num. 52.* quod recusatus cessare debet, & certius facere consilium, quousque cognita suspicionis causa. Consilium de jure provideat. Idemque fieri si omnes simul suspecti habeantur, *part. 4. tr. 8. res. 5.*

35. A sententia Inquisitorum lata est contra hæreticos, & eorum fautores &c. non datur appellatio, nisi ad interlocutoriam, ut dictum est V. *Appellatio, num. 30.* Modum appellandi vide *Ibid. num. 15. latio.* Ad quem *Ibid. n. 12.*

36. Datur etiam appellatio à sententia torturæ ex *l. 2. c. p. de appellat. recipient. & l. penult. cap. quorum appellat. non recipiuntur,* nisi appellatio esset frivola & calumniosa; qua non obstante possent ad ulteriora procedere. Quando non sit frivola, ipsorum arbitrio remittitur. Farinacius *quæst. 36. num. 27.* advertit, tunc esse frivola, quando in processu apparent legitima indicia torturæ, & purgata non sunt in termino defensionis. Sed quando appellationis calumnia non est clara, sed sumus in dubio tam facti, quam juris debent DD. Inquisitores superferre à tortura, & expectare quid pronuntiet iudex super appellatione, ut optimè observat Caravita *in ritu Mag. Cur. 238. num. 10. p. 4. tract. 6. res. 20. & tr. 8. res. 32. §. Notandum.*

37. Debent etiam superferre à processu noviter delati criminis contra reum, qui jam in alia causa appellavit, & Superioris responsum expectare, nisi in causa sit gravissima; nam tunc, non obstante appellatione, circa illud procedere possunt, *part. 4. tit. 6. resolut. 20. §. Nota secundo.*

POSSUNT
Inquisitores recusari ut suspecti.

Sed à diffinitiva illorum sententia non datur appellatio.

Qua tamen datur à sententia torturæ, sed si sit frivola, recusari potest.

Si vero dubia, admitti debet.

AN Inquisitores habeant iurisdictionem Legatus Papae?

Et in Regulares Regularis Prælatus?

Saltem in delictis commissis extra officium?

AN Inquisitor Generalis possit alios ab officio remove, aut transferre. Et quae de causa?

38. Docet Sanctarellus c. 40. dub. 5. num. 31. olim legatum Summi Pontificis habuisse iurisdictionem in Inquisitores, ut patet ex constit. Urbani IV. hodie vero sine speciali facultate Pontificis, vel supremæ Inquisitionis Romæ non solet legatos Pontificis se ingerere, *part. 4. tract. 8. ref. 27.*

40. Inquisitores Regulares, delinquentes in officio Inquisitionis, non posse puniri à suis Prælatibus, sed à Cardinalibus Universalis Inquisitionis & in Hispania à Generali Inquisitore, certum est: quia exempti sunt quoad hæc à Prælatibus Regularibus. Ita Roias *de har. part. 2. n. 418.* & alii. Sed nec si deliquerint extra officium possunt suis Prælatibus poenam dare, quæ aliquo modo retardare possit officium: sed solum in talibus Superioribus Regularibus sumere possunt in formationes, & transmittere ad supremum Tribunal. Aliàs daretur vis impediendi indirectè Officium S. Inquisitionis, Ita Castus *1. tract. 4. disp. 8. punct. 12. §. 2. n. 23 part. 4. tr. 8. ref. 53.*

41. Videtur docere Molina *disp. 28 num. 7.* quod Inquisitor Generalis possit ad libitum alios Inquisitores ab officio remove, & à loco ad locum transferre. Sed contrarium tenendum est cum Castro, *ubi supr. num. 23.* nisi interveniat justa causa. Quæ quoad removendum potest esse triplex. Prima, si non haberent debitas conditiones. Secunda, si superveniente infirmitate, ad officium inhabiles fierent Tertia, si in exercendo officio dolosè deliquissent. Quoad translationem etiam triplex. Prima, quando unus Inquisitor admodum aptus, effectus constitutus in loco non tantam aptitudinem requirente, quantam requirit alter. Secunda, quando contra ipsum suscitata essent rixæ & odia capitalia ex eo quod processerit contra nobiles & insignes personas, unde imminet scandalum. Tertia, quando non bene se haberet cum Principibus. Sed in his duobus casibus posterioribus, si hæc contra Inquisitorem suscitata sint sine justa causa, ad meliorem locum transmitti debet, ne puniatur, ubi meretur. Ita Zanardus,

p. 2. c. 6. quest. 9. & 19. & alii, p. 4. tr. 8. ref. 34.

42. Inquisitores in remittendis & temperandis poenis habent majorem potestatem, quam alii iudices, ex cap. *ne commissi de heret. in 6.* Unde Cartharius *in pract. interrogat. reos. lib. 2. c. 1. numer. 27.* docet, posset eos licitè reo impunitatem promittere, si verum fateatur. Vide *num. 200.*

43. Inquisitores non possunt permittere, quod laici in causis fidei cum iudicibus assistant. Ex permissione tamen Pontificis possunt: non quidem ut votum habeant decisivum, sed ut solummodo videant, rectè contra hæreticum agi. Ita Zanardus *part. 1. præc. 1. c. 6. quest. 29.* Et hoc pacto existimo procedere consuetudinem Veneris introducere possint. Etiam, quod cum Inquisitore assistat unus ex Senatoribus, ut testatur Thuanus *lib. 4. hist. ann. 1549. part. 4. tractat. 8. re solut. 105.*

INQUISITORVM IURISDICTIONE in quas personas.

44. Inquisitores, sicut & omnes Ecclesiastici iudices, non cognoscunt nisi Christianos Baptizatos, ut constat ex Tridentino *sess. 14. cap. 2.* sive hæreticum punire velint, sive Iudaismum, aut Paganismum, I à DD. communiter. Excipit tamen aliquos casus, de quibus infra *numer. 103.* in quibus Inquisitores procedere possunt contra Iudæos, & alios cuiuscumque sectæ. *par. 4. tr. 8. ref. 78.*

45. Si verò aliquis sit Baptizatus invalidè ex defectu formæ, materiæ, aut intentionis, Sanctarellus *de heret. cap. 1. dub. 2. num. 6.* & alii docent, non subiacere iurisdictioni Inquisitorum, quia non est membrum Ecclesiæ, & debet rebaptizari. Sed Simanca *tit. 31. numer. 5.* & alii dicunt, si se baptizatum reputat, subiacere: nam Baptizatus fuit Baptismo flaminis: & in hac re plus valet opinio, quam veritas. Idem docet Sayrus *lib. 3.*

6. 4. n. 11.